

Vlaams
Parlement

stuk **968** (2010-2011) – Nr. 2
ingediend op 30 juni 2011 (2010-2011)

Voorstel van resolutie

van de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe
en de heer Jean-Jacques De Gucht

betreffende het optimale beheer
van het beschermd onroerend erfgoed,
in eigendom of in beheer van de Vlaamse overheid

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door mevrouw Michèle Hostekint

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:

de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:

de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heer Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Els Robeyns;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

968 (2010-2011) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed behandelde het voorstel van resolutie betreffende het optimale beheer van het beschermd onroerend erfgoed, in eigendom of in beheer van de Vlaamse overheid, op 4 mei 2011.

1. Toelichting

De heer *Dirk Van Mechelen* licht het voorstel van resolutie toe. Overheden hebben, ook wat het onroerend erfgoed betreft, een voorbeeldfunctie. De gewijzigde regeling voor het uitreiken van onderhoudspremies, waarbij de meeste onderhoudspremies voor lokale besturen boudweg werden afgeschaft, heeft heel wat reacties uitgelokt bij gemeentebesturen. Bij het debat dat daarover werd gevoerd stelde de minister dat lokale besturen vanuit hun voorbeeldfunctie hun patrimonium als een goede huisvader moeten beheren en dat het al dan niet krijgen van een premie daartoe geen obstakel mag zijn (*Hand. VI. Parl. 2010-11, nr. C64*). Vanuit die visie zou het dan ook logisch zijn dat de Vlaamse overheid die uitgangspunten ook zelf in praktijk brengt bij het beheer van haar beschermd patrimonium.

Tot zover de theorie. In de praktijk blijkt dat de Vlaamse overheid niet eens over de noodzakelijke basisgegevens beschikt om te weten welk beschermd onroerend erfgoed zij in patrimonium heeft, wie dat beheert en hoe dat beheer gebeurt. Voorts wordt, naargelang van het beleidsdomein, het beheer van beschermd onroerend erfgoed of eventueel van een bepaald type niet als een kernopdracht beschouwd of zijn de herbestemmingsmogelijkheden, althans volgens de Vlaamse overheid zelf, onvoldoende ruim binnen een bepaald beleidsdomein. Ook dat is een vreemde vaststelling. Ten derde is het duidelijk dat de Vlaamse overheid niet of onvoldoende gebruik maakt van de ondersteuningsmogelijkheden die ze zelf in het leven heeft geroepen. Zo wordt er niet systematisch, waar mogelijk, aan Monumentenwacht gevraagd een toestandsrapport op te stellen van het beschermd onroerend erfgoed. Tegelijkertijd lijkt er ook een structureel probleem te zijn met de samenwerking met de vzw Erfgoed Vlaanderen die net als decretale opdracht heeft, al dan niet in opdracht van de Vlaamse overheid, te zorgen voor het beheer van zogenaamde probleemmonumenten. Bijvoorbeeld het Fort Napoleon, het Koninklijk Paleis op de Antwerpse Meir en het kasteel van Horst worden reeds geruime tijd door de betrokken vzw beheerd.

Op een aantal plaatsen wordt de Vlaamse overheid ondertussen geconfronteerd met dat gebrek aan daadkracht of met de niet-inschakeling van de nodige expertise. Het meest recente voorbeeld is het kasteel van Ham in Steenokkerzeel, dat door een structureel probleem qua onderhoud, beheer en gebruik in verval dreigt te raken.

In het voorliggend voorstel van resolutie wordt ervan uitgegaan dat de Vlaamse overheid er niet in slaagt haar eigen patrimonium als een goed huisvader te beheren. Zij beschikt immers niet over een lijst van haar eigen patrimonium dat als onroerend erfgoed beschermd is en zij beschouwt het beheer van beschermd onroerend erfgoed niet altijd als een kernopdracht. Daarom wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd haar voorbeeldfunctie in de praktijk te realiseren door op korte termijn duidelijkheid te verschaffen over het beschermd onroerend erfgoed dat zij in beheer heeft, door een duidelijk beheerstraject uit te werken voor al dat beschermd onroerend erfgoed en door concreet voor het geval van het kasteel van Ham het beheer over te dragen aan Erfgoed Vlaanderen, met het oog op een concrete herbestemming die een meerwaarde biedt voor de groene rand rond Brussel en zijn bewoners.

2. Bespreking

Mevrouw *Karin Brouwers* merkt op dat de aanhef van dit voorstel van resolutie en de idee er achter veelbelovend zijn, maar dat de uiteindelijke vraag aan de Vlaamse Regering beperkt blijft tot het kasteel van Ham en daarom wat merkwaardig overkomt. Het

is inderdaad enigszins bevreemdend dat de Vlaamse overheid zelf niet perfect weet welke beschermde gebouwen zij in eigendom heeft. De situatie is ongetwijfeld complex, want er zijn heel wat administraties die gebouwen hebben. Het lijkt inderdaad aangewezen om alles samen te brengen en er een beleid voor uit te werken, zodat de voorbeeldfunctie van de overheid wordt waargemaakt. Bestond die situatie echter ook al niet in de vorige legislatuur?

De problematiek die hier wordt aangekaart, is het volgens mevrouw Brouwers op zich zeker waard om aandacht aan te besteden, en dat moet in de eerste plaats door de Vlaamse Regering zelf gebeuren. Als wat in de toelichting staat correct is, zou de regering kunnen nagaan of een geïntegreerde benadering mogelijk is, al zal dat niet eenvoudig zijn. De concrete suggestie voor het kasteel van Ham is echter een wat vreemde wending voor dit voorstel van resolutie. Dat is één, weliswaar niet onbelangrijk, voorbeeld dat eruit wordt gelicht en dat maakt het geheel wat onevenwichtig.

De heer *Wilfried Vandaele* heeft van de bevoegde minister vernomen dat nog voor de zomer 2011 een overzicht van het patrimonium voorhanden zal zijn. Wat specifiek het dossier van het kasteel van Ham betreft, zijn de onderhandelingen met Erfgoed Vlaanderen over het beheer volop bezig.

De heer *Dirk Van Mechelen* stelt dat de informatie in de toelichting afkomstig is van antwoorden op schriftelijke vragen. Het is inderdaad zo dat het probleem ook al in het verleden bestond, maar op een moment dat de minister zegt dat de gemeenten hun voorbeeldfunctie moeten waarmaken moet ook Vlaanderen duidelijkheid verschaffen. In het voorstel van resolutie wordt uitdrukkelijk gevraagd een beheerstraject uit te werken voor het beschermd onroerend erfgoed van de Vlaamse overheid. Het kasteel van Ham is een oud zeer en daarvoor wordt gevraagd het beheer over te dragen aan de vzw Erfgoed Vlaanderen.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt verworpen met 7 stemmen tegen 1.

Bart MARTENS,
voorzitter

Michèle HOSTEKINT,
verslaggever